WIELKOPOLANIN

Rok 24. | PRZEDPŁATA w POZNANIU: Kwartalnie 1,20 m., z odnosz. do domu 1,45 m., mies. 40 fen. z odnoszeniem 50 f. WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie. REDAKCYA: ulica Dolna Wałowa nr. 1, I p. | Poznań, niedziela 2 grudnia 1906 | Telefon: Ekspedycyi 1013. Redakcyi 1142. | PRENUMERATA na POCZTACH: Kwartalnie 1,25 mk., z odnoszeniem do domu 1,62 mk. INSERATY od wiersza drobn. 25 f. RĘKOPISÓW się nie zwraca. EKSPEDYCYA: ulica Wodna nr. 15. | Nr. 275.

Ostatnia wola

śp. Najprzewieleb. X. Arcypasterza

wyrażoną jest w pamiętnym i drogim dla nas zawsze okólniku z dnia 8 października rb.

Dziś kiedy tego wielkiego Arcypasterza powołał Bóg do chwały swej tę ostatnią wolę przypomnieć nam należy i zachować jako drogą po nim spuściznę. Okólnik ten powtarzamy zatem raz jeszcze.

Poznań, dnia 8 października 1906.

Ukochani Dyecezyanie!

Setki podań z niezliczonemi podpisami przez rodziców Mi nadesłane a wyrażające boleść ich z powodu niedostatecznej nauki religii dla dzieci skutkiem coraz większego wypierania języka ojczystego poruszyły głęboko Moje arcypasterskie serce, aczkolwiek już poprzednio dobrze znałem żałość i trwogę rodzicielską o religijne wychowanie i przyszłość młodzieży. Widziałem Ja podczas wizytacyi Moich pasterskich, jak szybko poziom wiedzy religijnej i poczucie obyczajności dobrej w młodszem pokoleniu się cofa przekonałem się o tem naocznie, a czego nie dostrzegłem, wykazały Mi spostrzeżenia Czcigodnych obydwóch naszych księży Biskupów oraz żale rodziców lub duszpasterzy. Dla tego też w głębokiem przekonaniu Mojem, z jakiem zawsze przemawiałem za nauką religii w języku ojczystym, oraz w skutek doświadczeń smutnych zebranych, żadnej nie zaniedbałem sposobności, ażeby języka ojczystego w nauce religii bronić lub o jego przywrócenie się starać. Z każdego wypadku, o jakim Mnie doszła wiadomość, nowy brałem powód do usilnych starań w tym względzie, jak to już całemu Duchowieństwu nie dawno obszernie wykazałem. I na tem to stanowisku, że tylko nauka religii w języku ojczystym zdolna jest młodociane serca urabiać, do poznania i miłości Boga zagrzewać i tworzyć podstawy silne i niewzruszone dla całego życia, — na tem to stanowisku trwałem zawsze, jego wszędzie i wszelkiemi przysługującemi Mi sposobami broniłem i na niem, póki życia Mojego Mi stanie, trwać będę.

Jakże miało by też być inaczej.

Przecież przekonanie to, które i Wy, ukochani rodzice, ze Mną dzielicie, to nie przekonanie tylko Moje lub Wasze osobiste, to nie przekonanie nowe lub zmienne, ale zasada Kościoła Chrystusowego, której ten Kościół nasz św. przez wszystkie wieki swojego istnienia przestrzegał i przypominał. Zebrani na wielkim onym Soborze Trydenckim w wieku 16 biskupi jasno i niedwuznacznie jako naukę Kościoła św. oznaczyli, że prawdy katechizmowe w języku ludu podawane być mają. Synody krajów poszczególnych, jak wormacki, ołomuniecki, u nas zaś synody łucki i wileński i tyle innych tę samą zasadę do poszczególnych szczepów i narodów stosować nakazały.

Jeżelim dotąd nie podnosił głosu Mojego, by Was zapewnić, że porówno z Wami boleję i że nie spuszczam z oka tej sprawy tak ważnej, bo rozstrzygającej o religii w przyszłości Waszych dzieci rodzonych, a dzieci równocześnie Kościoła, to dla tego, że zawsze jeszcze szukałem dróg i środków do uzyskania zmiany zapatrywań władzy. Wśród cierpień ciężkich skutkiem choroby, przez niezbadaną wolę Boga Mi zesłanej, najwięcej Mnie bolały łzy i błagania Wasze, których ukoić nie byłem w możności. W bezsennych nocach szukałem zawsze sposobów przyniesienia Wam ulgi i naprawienia szkód duchownych, jakie dziatwa Wasza ponosi.

Nie pozostaje nam teraz, jak abyśmy złączeni we wspólnej boleści serca uzupełniali szkólną naukę religii — domową i kościelną nauką. Niechaj domy Wasze staną się odtąd szkołą św., a w naszych świątyniach niechaj tem gorętsze wznoszą się modły, by Opatrzność Boża roztoczyła Swoją szczególniejszą opiekę nad tą dziatwą, która ma od nas przejąć spuściznę wiary.

W tym celu ponownie proszę Wielebne Moje Duchowieństwo, tak skore zawsze do pracy ofiarnej, aby z większą jeszcze niż dotąd gorliwością, oddawało się katechizacyi młodzieży. A Was, ukochani rodzice, z któremi, gdzie chodzi o wiarę i Kościół, zawsze byłem i będę, wzywam do tem staranniejszego zajęcia się wychowaniem Waszych dzieci. — Wspólnie zaś prośmy Pana Boga o Jego łaski i błogosławieństwa w myśl św. Pawła: „Błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, Ojciec Miłosierdzia a Bóg wszystkiej Pociechy, który nas cieszy we wszelkiem utrapieniu naszem.“ (II do Kor. 1).

Arcybiskup Gnieźnieński i Poznański

† **Floryan.**

X. Łukomski,
kapelan Jego Arcybiskupiej Mości.

Ś. p. X. Arcypasterz Stablewski do tajnego radzcy Wittinga.

List ten ogłosiła »Neue polit. Korr.« Podajemy go poniżej w przekładzie polskim:

Bardzo Szan Panie Tajny Radzco!

Miły Pański list jest mi dowodem, że Pan masz mało pociągający nasz Poznań w dość dobrej pamięci. Z dawniejszego tutejszego tak licznego towarzystwa pozostałem sam jeden jako cel wszystkich niezadowolonych w tym grodzie. Lecz, jak sobie pochlebiam, nie zmieniłem się w mem usposobieniu ani w pojmowaniu stosunków. Tylko czasy i stosunki zmieniły się w około mnie.

San. Pan zauważyłeś pewno ostatnie wylewy prasy. Jedni pochwalali me stanowisko, drudzy przeciw niemu piorunowali. A ja spełniłem tylko mą powinność. Od lat 15 zwracałem uwagę na skutki systematycznego obrażania ludności w jej najdelikatniejszych uczuciach religijnych; prosiłem, błagałem — wszytko napróżno. I wiedziałem, że nastąpi to, co nastąpiło; Września była poprzedniczką.

Poznawszy, że nie mogę liczyć na żadną zmianę, i że moi dyecezyanie przeciwko mnie bywają podburzani, wyjaśniłem me własne stanowisko. Nie wspomniałem nawet o obstrukcyi, przeciwnie, chciałem dać rozgoryczeniu upust w modlitwie. Dziwią się teraz nad rozburzeniem, są zdumieni i szukają oczywiście autora tegoż. A czego nie można tu wytłomaczyć, to się składa na duchowieństwo. Ono winne wszystkiemu, boć ono jest obowiązanem każde rozporządzenie popierać, choćby onobyło wbrew interesom Kościoła No — ja przecież stawiałem wielkie żądania do taktu, posłuszeństwa, i zaparcia się mego duchowieństwa, i dotąd się nigdy nie omyliłem Jeszcze nie dawno temu miałem tego dowód w sprawie Straży. Lecz były to wszystko sprawy polityczne i mogłem z takiemi życzeniami wystąpić. Tu jednak chodzi o religijne interesy, o dobro duszy, które według zgodnego przeświadczenia najkompetentniejszych osób w tym względzie, rodziców, duszpasterzy i mego osobistego doświadczenia, poważnie jest zagrożonem.

Zniewalać zatem duchownych, aby wprost wzywali rodziców do zastosowania się do szkodliwych zarządzeń, zabrania mi sumienie.

Tak, lecz obwinia się duchownych, że podniecają rozburzenie. Z około 800 duchownych około 10—20 wygłosiło mowy na zebraniach i to mowy, które nic karygodnego nie zawierały. A strejk wybuchł we wszystkich prawie szkołach, gdy petycye rodziców były bezskuteczne

Pozwalam sobie przypomnieć Pańskie zdanie, że przecenia się mój i duchowieństwa wpływ na masy. Powiedziałeś Pan wówczas, że wpływ ten oddawna osłabiono i że masy objęły rolę prowadzącą. To okazuje się przy tym właśnie ruchu. Duchowny, który nie chciał wziąć udziału w zebraniu, został przez prasę zaczepiony. Niech mi pokażą agitatora, który mógłby tak podburzyć 40,000 dzieci, że pozwolą się bić, 4 do 8 godzin zatrzymywać w areszcie, karać się zatrzymaniem w szkole po roku czternastym. Gdyby oburzenie to nie wychodziło od rodziców i dzieci taki ruch nie trwałby ani kilku godzin. Matki powołują się na dzieci ministrów, ba! nawet cesarza, które naukę religii pobierają w języku ojczystym, chociaż doskonale mówią po angielsku i po francousku.

Takiemi obwinieniami wyrządza się duchowieństwu krzywdę i nienależałoby ostatniego stanu, który jest jeszcze spokojny i rozważny, podburzać i rozgoryczać. Sądzę, że bez uspokajającego wpływu duchowieństwa mielibyśmy u nas stosunki, jakie są w Rosyi na porządku dziennym. Materyał do niezadowolenia już jest.

Szan. Pan jesteś zdania, że rząd nie może ustąpić. Tak, ale ja tem mniej to uczynić mogę, ponieważ tu naruszono prawo Kościoła i rodziców, do skutecznego wychowania dzieci. Na dobrej woli dotąd mi nie zbywało, niechaj tę dobrą wolę i mnie okażą.

Jeżeli rejencya nie chce nauki religii w języku ojczystym znowu wprowadzić do szkół, niechaj tę naukę w tych szkołach pozostawi Kościołowi. — Sprawi to nam dużo więcej pracy, ale bylibyśmy wreszcie wolni od nieustannych skarg i wyniszczających walk, ponawiających się przy każdej klasie i szkole. Że taki opór rodziców przeciw takiemu przymusowi sumienia nie jest niczem nowem i nie polega na podstawie narodowej, tego dowodzi podobny ruch w r. 1888 pod arcybiskupem Dinderem, który jako niemiec wprost wzywał rodziców i duchownych do protestów; rozgoryczenie ułożyło się następnie nieco, gdy przysłały ulgi pod ministrem Bossem. Teraz jednak nienawiść do tego przymusu podwójnie wzrosła.

Szanowny Pan przez szereg lat skierowałeś tutejsze stosunki i dobrze je oceniałeś, i wiesz też, że zawsze było mem dążeniem żyć w zgodzie z rządem Znosiłem dużo, czego nie zniósłby może inny biskup — dla miłej zgody. — Lecz są w niej wątpliwości granice. Gdzie chodzi o zbawienie duszy i religijne dobro mych owieczek, moje osobiste uczucia muszą zamilknąć, a na przód występuje mój obowiązek. Państwo zabiera powoli całą naukę religii w szkołach; wypędzono z nich duchownych; naruszono w nich język wykładowy nauki religii — cóż pozostaje temu stowarzyszeniu religijnemu? Przypadkowo tylko dowiaduję się przez to lub owo dziecko, jak się nauki religii w szkole udziela, czy nie wykłada się jakich herezyi i t. d.

Są to stosunki, które nigdzie na całym świecie nie zachodzą.

Szan. Pan widzi, że memu postępowaniu nic zarzucić nie można, i że mię od niego nawet najostrzejsze rozporządzenia nie zdołają odwieść.

Z szczególnym szac. i t. d.

Stablewski.

Do listu tego powrócimy jeszcze.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Berlin, 30 listopada. (Z parlamentu) Dalszy ciąg obrad nad etatem dodatkowym dla kolonii południowo afrykańskich.

— Berlin, 30 listopada. Na zebraniu delegatów partyi konserwatywnej oświadczono zgodność z polityką rządu w dzielnicach polskich jego polityką szkolną i wyrażono oczekiwanie jej konsekwentnego przeprowadzenia.

— Pisma niemieckie wyrażają obawy, że w Szleswiku wybuchnie również strejk szkolny.

Rosya. Petersburg, 30 listopada. Posądzono adjunkta ministra spraw wewnętrznych Gurkę, że w przeznaczonych dla dotkniętych głodem około 10 milionów pudów sprzedał firmie Lidwall i dał jej samowolnie zaliczki 800,000 rubli. Sprawę oddano osobnej komisyi do zbadania.

— Moskwa. Na okólnik ministerstwa spraw wewnętrznych, zabraniający także urzędnikom ziemstw udziału w ruchu politycznym, zarząd ziemstwa moskiewskiego odpowiedział gubernatorowi, że nie widzi możności zastosowania się do tego rozkazu i uważa go za przeciwny prawu.

— Moskwa. W guberniach Kazańskiej, Samarskiej, Symbirskiej i innych panuje wśród włościan taki głód, że nie tylko chleba, ale nawet i ziemniaków nie ma.

— Sebastopol. W nocy z d. 4 na 5 sierpnia, próbowano wykraść z tutejszego budynku sądu wojskowego akta o wydarzeniach w marcu ubiegłego roku w Sebastopolu. Próba spełzła na niczem, gdyż w budynku sądowym obecny był sekretarz sądu.

— Nowoczerkask. W centrum miasta zamordowano zamożnego obywatela Dimowa i zrabowano jego pieniądze. Aresztowano skutkiem podejrzenia 20 osób.

— Łubinskaja. Czerkiesi napadli na chutor, zabili 8 ludzi, a ranili 6. Czerkiesi uciekli i zabrali swoich trzech zabitych towarzyszów.

— Ekaterynosław. Rozstrzelano tu czterech robotników, oskarżonych o napaść na kupców we wsi Kamienskiej.

— Elizabetgrad. Z wyroku sądu wojennego polowego rozstrzelano Szpolańskiego i Tarnawskiego za rabunek zbrojny względem pasażerów, jadących nocą z dworca.

— Mitawa. W Kurlandyi rozstrzelano ujętego terorystę Gutmana, oskarżonego o zabójstwo wójta gminy, Alpinga, oraz dwóch innych zabójców: Andersona i Prejsa.

— Teodozya. Sprawca zamachu na generała Dawidowa, został przez sąd wojenny skazany na śmierć przez powieszenie Wyrok wykonano.

— Włodzimierz. Z 35 więźniów, którzy zbiegli z tutejszego więzienia, 23 już ujęto. Jeden podczas pościgu zabity, 1 dozórca ciężko, 2 lekko rannych.

— Piatigorsk. Z więzienia tutejszego przez podkop uciekło kilku ważnych przestępców, którzy w locie poranili i obrabowali w pociągu płatnika i żandarma.

Francya. Toulon, 30 listopada. Eskadra floty francouskiej wyruszyła pod wodzą admirała Touchardа do Tangeru.

— Paryż, 30 listopada. Koadjutor kardynała Richarda dał duchownym wskazówki w sprawie ustawy separacyjnej. Nieuznanie ustawy separacyjnej, bierny opór i wykonywanie czynności duchownych.

— Paryż, 30 listopada. Po odbytem ostatnio zgromadzeniu biskupów miał jeden z prałatów oświadczyć wobec informującego się u niego dziennikarza, że przynajmniej jedna trzecia część biskupów jest zdecydowaną, stosownie do rady danej przez adwokata Ferry wykonywać nadal służbę kościelną bez poprzedniego zgłoszenia się a władzy. — Reszta biskupów gotową jest poddać się żądaniu ministra wyznań Brianda i w wykonywaniu służby kościelnej uwzględnić ustawę o zgromadzeniach z r. 1881 pod warunkami, że jednorazowe zgłoszenie wystarczy na cały rok oraz, że nie będzie trzeba wybierać żadnych prezydentów.

Owacya dla Najprzew X. Arcybiskupa Teodorowicza. Około kwadransa na 7 mą przybyło grono pań z dziećmi do pałacu księcia Czartoryskiego, by złożyć hołd Najprzew. X. Arcybiskupowi Teodorowiczowi. Córeczka państwa Zygmuntostwa Dziembowskich doręczyła imieniem polskich dzieci bukiecik kwiatów Dostojnikowi Kościoła, następnie kilka innych dziewczątek składało swą dań w kwiatach i deklamowało wiersze, prosząc o błogosławieństwo, którego też Najprzew. X. Arcypasterz udzielił. Na podwórzu zebrało się tymczasem dużo publiczności i dzieci, które okrzykiem: »Niech żyje!« witały X. Arcypasterza. — Zebranym tamże u-

ŚWIAT BEZ SERCA.

234 POWIEŚĆ.

(Przekład z francuzkiego).

(Ciąg dalszy).

Wygłosiwszy oracyą, Gorju czekał ze drżeniem na odpowiedź komisarza, pomimo bowiem wszystkiego, co powiedział, miał na sumieniu chmarę sprawek i nie wiedział, co nań spadnie za niespodzianka... nie wiedział też, czy zdolny będzie skutecznie cios odwrócić.

— Opinia twoja bardzo jest podejrzaną — odparł komisarz — twój dom, twoja szynkownia są, jak wiem o tem dobrze, przytuliskiem dla największych łotrów Paryża.

— Niestety, wielmożny panie, przy moim zawodzie, narażony jestem na przyjmowanie wszystkich bez wyjątku, a nie mogę przecie znać wszystkich, co przychodzą posilić się u mnie i napić się mego wina. Byle nie wyprawiano burd i hałasów a płacono dobremi pieniędzmi, o nic mi więcej nie chodzi.

— Mówisz o dobrych pieniądzach, jakbyś nie wiedział, że Paryż zalany jest fałszywą monetą.

— Nie słyszałem wcale o tem, czcigodny panie. Przyznaję, że to być może, ale ja nie wiem o tem.

— Nie wierzę.

— Dla czegóż wielki Boże!

— Bom przekonany, że przyjmujesz u siebie fałszerzy, i że im dopomagasz do puszczania w obieg monet podrabianych.

Po raz pierwszy od przybycia policyi Gorju odetchnął swobodniej. W przestępstwie o jakie go posądzano, był stanowczo niewinny.

Pewny tej niewinności, czuł się bezpiecznym zupełnie.

— Co? — wykrzyknął gwałtownie — to nieprawda, to fałsz najwierutniejszy ze wszystkich!

— Przekonamy się o tem zaraz — odrzekł komisarz.

— Przekona się pan o tem! — powtórzył Gorju — ależ na miłosierdzie Boskie, jakże się tu przekonać o podobnej rzeczy, wielmożny panie?

Komisarz nic nie odpowiedział, ale dał znak jednemu z agentów, a ten odwrócił się i wydał rozkaz podoficerowi dowodzącemu uzbrojoną załogą.

Załoga owa składała się z sześćdziesięciu ludzi.

Dwudziestu z nich ustawiło się na zewnątrz domu przy oknach i drzwiach, inni weszli do sali i stanęli przy bandytach z dobytemi szpadami w ręku.

Gorju dostał aż dwóch opiekunów, jednego z prawej, drugiego z lewej strony.

Jednocześnie Mikołaj Barbet wyjął z kieszeni małe kowadło żelazne, grube na kilka cali i położył je na stole razem z małym młotkiem stalowym.

— Co oni u djabła zamierzają robić? — myślał Gorju, którego te przygotowania na nowo zaczynały niepokoić.

Nie czekał długo.

— Rozpocznijcie rewizyą! — rozkazał komisarz.

Dwaj agenci zaczęli przetrząsać kieszenie bandytów, zaczynając od tych, co się najbliżej drzwi znajdowali.

Komisarz zapisywał w książeczce nazwisko każdego zrewidowanego, sumę, jaką przy nim znaleziono, oraz rodzaj monety.

— To ciekawe doprawdy! — mówił komisarz, gdy agenci dokonywali poszukiwań z największą dokładnością — wszyscy ci ludzie mają po jednej zupełnie nowej sztuce złota!

Kiedy przyszła kolej na Gorju, zamiast jednego, znaleziono przy nim pięć luidorów.

Mały woreczek wiedźmy zawierał nie wielką sumkę srebrnej, jaką otrzymała wczoraj od księżnej de Simeuse w domu matki Urszuli.

— Skończone! — odezwał się po chwili Mikołaj Barbet — wszystkie kieszenie puste.

— Skoro tak — powiedział komisarz, zbliżając się do stołu, na którem leżało żelazne kowadło i młotek — to możemy zaczynać.

Ciekawość i obawa szynkarza zwiększała się coraz bardziej, czuł się mocno wzruszony, nie wiedząc sam, dla czego.

Przeczuwał, że mu się przytrafi coś bardzo niedobrego.

Nie mylił się wcale.

Komisarz wziął sztukę złota odebraną pierwszemu bandycie, położył ją na środku małego przenośnego kowadła i podniósłszy młotek, silnie uderzył.

Podejrzany luidor rozprysnął się, jak szkło, na wszystkie strony.

— A ha! — wykrzyknął komisarz z szyderczym uśmiechem — nikt z was nie wie o fałszywych pieniędzach, nieprawdaż panie Gorju? Nie słyszałeś wszak o niczem podobnem?

Szynkarz chciał odpowiedzieć, ale nie miał na to czasu.

— Zakneblować usta każdemu, co się odezwie — zawołał oficer — a temu założyć kajdany, dodał wskazując na właściciela pierwszej sztuki złota.

Rozkaz wykonany został z nadzwyczajną szybkością i próba dalej się odbywała.

Nie mamy potrzeby dodawać, iż skutek był ciągle jednaki.

Złoto rozdzielone przez Coquelicota pochodziło od de Kerysana, a wiemy już od dawna o słabej stronie monety, przyrządzanej w Djabelskim hotelu.

Po skończeniu próby, każdemu z bandytów założono łańcuszki i zamknięto je na kłódki.

Pozostały jedynie do sprawdzenia luidory Periny i szynkarza. Dwie sztuki wiedźmy okazały się dobremi i wytrzymały próbę.

— Panie komisarzu — przemówiła błagalnem głosem ex właścicielka Czerwonego domu, odzyskawszy trochę nadziei — skoro na mnie nie ciąży żadne podejrzenie, czy zostanę uwolnioną?

— Cierpliwości, moja kobieto... zobaczymy to za chwilę.

— Panie komisarzu — dodała wiedźma, składając ręce — byłoby niesprawiedliwie mnie zatrzymywać. Nie może mnie pan o nic posądzać, proszę mnie uwolnić od razu!

— Milczeć, zawołał Mikołaj Barbet stojący za Periną, milczeć, albo i tobie usta zakneblują!

Perina umilkła i zagryzła wargi aż do krwi.

[Ciąg dalszy nastąpi].

dzielił X Arcypasterz również błogosławieństwa. — O godzinie pół do 7 ej udał się Najprzew. X Arcypasterz na dworzec, oczekiwany przez liczną publiczność, która na cześć odjeżdżającego wnosiła zapalne okrzyki. Odjazd nastąpił o godz. 7.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 1 grudnia 1906 r.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku!

* *Ekspedycya nasza* ma na sprzedaż znaczki z pelikanem po 2, 5 i 10 fenygów. — Czysty dochód z tych znaczków przeznaczony na cele dobroczynne.

* *Towarzystwo Czytelni Ludowych.* Wszelkie korespondencye w sprawie Towarzystwa naszego, zakładania bibliotek itd., prosimy wysyłać wprost do biura naszego pod adresem: Czytelnia ludowa Poznań (Posen Bäckerstr. 10). Adres skarbnika: Dr. Kapuściński Poznań (Posen).

* »*Dzien. Pozn.*« donosi, że mylną jest podana przez nas wieść, iż pan Waldow zapowiedział Najprzew. X biskupowi dr. Likowskiemu opuszczenie Kościoła, gdyby mówca żałobny miał poruszyć działalność polityczną ś. p. Najprzew. X Arcypasterza. — Do czego zatem odnosiły się słowa kaznodziei!, że usta nie mogą wyrazić tego, czego serce pragnie? — Chętnie zamieszczamy wyjaśnienie, lecz powtarzamy raz jeszcze, że doniesienie przyszło do nas z strony zupełnie wiarogodnej. Nie wahaliśmy się zatem wiadomość podać.

* *Wczoraj* tylko w części nakładu zamieściliśmy, że Najprzew. ksiądz biskup dr. Likowski został wybrany administratorem dyecezyi. Wiadomość tę dziś powtarzamy.

* *Obiad dla Najprzew. X. Arcypasterza Teodorowicza* wydał książę Zdzisław Czartoryski w swojem mieszkaniu przy ulicy Rycerskiej. Przy obiedzie wzniósł piękny toast powitalny dostojny gospodarz — a w odpowiedzi wygłosił podniosłą przemowę Najprzewielebniejszy X. Arcybiskup Teodorowicz. Krótkiemi lecz serdecznemi słowy podziękował pan hrabia Kwilecki księciu Czartoryskiemu za piękne przyjęcie.

* *Towarzystwo Wykładów Ludowych im Adama Mickiewicza.* W niedzielę, dnia 2 grudnia rb. o godz. 5 po południu, wykładać będą na starej sali Bazarowej: a) Dr. Celestyn Rydlewski »Bohdan Zaleski«. — b) Jarogniew Drwęski: »Książę Józef Poniatowski« III. — Wstęp bezpłatny. Wydział.

* *Do serc miłosiernych!* Oto po wiecu w Mosinie aresztowano Franciszka Górczyńskiego i okutego w kajdany odprowadzono do więzienia w Poznaniu, za to, że nie zaraz na rozkaz policyi ustąpił z ulicy. Nieszczęśliwy zostawił żonę i 6 dzieci w największej biedzie i nędzy. Dzieci odsiadują areszt za to, że są rodzicom posłuszne. Matka do pracy niezdolna, a dzieci wołają: „Mama chleba!“ Bracia kochani, poratujcie mię w tej biedzie i przesyłajcie choć drobne datki albo wprost na moje ręce Katarzyna Górczyńska, Mosina, albo na ręce ekspedycyi „Wielkopolanina“, Poznań, ulica Wodna 15.

* *Z teatru.* Dziś w sobotę premiera: „Adwokat w pułapce.“ Ceny zwyczajne. — W niedzielę po południu o godzinie 3: „Górą Radziwiłł“, ceny do połowy zniżone. — Wieczorem po raz drugi: „Adwokat w pułapce“. Ceny zwyczajne. — W poniedziałek „Smocza jama“ i „Bagienko“ po cenach do połowy zniżonych. — We wtorek: „Kiejstut“ ceny zwyczajne.

* *Poznań.* Grono Pań i Młodzieży przygotowuje na korzyść Ochronki parafii Bożego Ciała przedstawienie amatorskie za staraniem kilku Pań, dobrodziejek dziatwy polskiej. Pomimo usilnych starań i ograniczenia wydatków, Ochronka z wielkiemi walczyć musi trudnościami, a tu coraz więcej zgłasza się rodziców, którzy oddają w opiekę ochronki swą dziatwę na czas, gdy oni poza domem na chleb pracować są zniewoleni. Dla tego też szerszej publiczności a w szczególności parafiarom „Bożego Ciała“, mającym dobro naszej dziatwy na oku, instytucyą tę polecam łaskawej życzliwości, co przybyciem na przedstawienie zadokumentować raczą. Wspomniane przedstawienie z urozmaiconym nadzwyczaj programem odbędzie się w niedzielę dnia 9 grudnia rb. o godzinie 7 i pół wiecz. na sali ogrodowej Lamberta („Apollo“). A. T.

* *Poznań.* Na dniu 24 listopada uczeń szkólny K. Myślny wyszedł z podwórza św. Wojciecha na ulicę św. Wojciecha w celu pójścia do szkoły, rozmawiając z kolegą po polsku. Przechodzący w tej chwili z patrolem wojskowy, uderzył w twarz Kaźmirza, który upadł na bruk. Na płacz chłopca przyśpieszyła matka i dowiedziawszy się o przyczynie, podążyła za wskazówką jednego z obecnych do koszar obok kościoła garnizonowego na św. Wojciech, gdzie wyśledzono winowajcę, który otwarcie przyznał się, że uderzył dziecko za polnische Gekwatsche (!) Dyżurny przyobiecał o zajściu tem donieść kapitanowi. Pomimo największego spokoju nikt nie jest pewny od zaczepek nawet ze strony wojska, mającego pilnować porządku. Gdyby z wyżej wymienionej przyczyny było przyszło do zaburzenia, co było bardzo zrozumiałem, pisma hakatystyczne z „Pos. Tageblattem“ na czele niewątpliwie pospieszyłyby donieść czytelnikom swoim o rewolcie sfanatyzowanych tłumów polskich. (Kurj. Pozn.)

* *Poznań.* W lokalu „Apollo“ odbędzie się we wtorek publiczny wykład o praniu bielizny za pomocą pary. Wykład jest w języku niemieckim, bezpłatny. Niejedna pani domu z niego korzystać może.

* *Po nań.* Fotografie sympatycznego nam X. Arcybiskupa Teodorowicza będzie można nabyć, dał się bowiem fotografować w zakładzie „Rubensa“ przy placu Wilhelmowskim, ulegając licznym życzeniom.

* *Poznań.* Procesy przeciwko redaktorom o artykuły w sprawie oporu dzieci, sypią się jak z rogu obfitości. Redaktora „Przyjaciela Ludu“ p. Majerskiego skazano na 200 mrk grzywien — współredaktora p. Bobowskiego, również na taką samą karę.

* *Do kasy* Komitetu Prowincyalnego Wyborczego na Wielkie Ks. Poznańskie przesłały składkę za rok 1906 powiaty: śremski i odolanowski. M. Więckowski, skarbnik, ul. Teatralna nr. 6.

* *Zwracamy* uwagę na ogłoszenie pana W. Skąpskiego w Kościanie, który poleca się do wykonywania portretów, stósownych na podarki gwiazdkowe.

* *Minister* wydał do dyrekcyi kolejowych rozporządzenie, że żonom robotników kolejowych będzie wolno odbierać zapłatę mężów z kas — ale pod warunkiem, że mężowie odbiór pieniędzy pokwitują. Rozporządzenie o tyle jest dobrem, że mężowie nie dostaną w rękę pieniędzy, które niejeden przepijał, zostawiwszy rodzinę w nędzy.

* *Kościan.* Wielki książę Wejmarski, właściciel dóbr racatskich i stęszewskich, po polowaniach odbytych w tych dobrach, wyjechał do Śląska, gdzie także ma posiadłości. Na polowaniach tych zabito 1045 zajęcy, 189 bażantów i 86 kuropatw. Wielki książę sam zastrzelił 330 zajęcy.

* *Leszno.* Dnia 5 grudnia odbędzie się targ na konie, bydło, świnie itd.

* *Inowrocław.* Miejską centralę elektryczną i z nią połączoną kolej elektryczną otrzyma miasto nasze niezadługo. Tramwaj elektryczny przeprowadzony będzie od dworca kolei żelaznej przez ulicę Dworcową, Fryderykowska, Rynek, Małą Fryderykowską, część Kasztelańskiej i dalej ulicą Poznańską aż do starej Strzelnicy. Na przedwstępne prace uchwaliła rada miejska 5000 mr. i wyznaczono komisyą, która ma się zająć bliższemi informacyami budowli.

* *Kcynia.* W niedzielę dnia 18 bm. roznoszono obywatelom niemcom i żydom spis kupców przemysłowców i rzemieślników powiatu szubińskiego, należących do bractwa HKT. Miasto takich liczy 77 (prócz urzędników, bo ci już z urzędu działają) a spisy te mają zaznajamić ogół niemiecki, skąd brać towary i komu dawać zamówienia na roboty. To nie bojkot! Broń Boże! To tylko obrona „uciskanej“ niemczyzny! A żydzi — to nasi „bracia“! Nie dziw, że w Rosyi tak żydów ludność rosyjska z duszy nienawidzi, bo oni pod czynownieczym rządem moskiewskim jak szarańcza marnowali ten lud lichwą i wyzyskiem, bogacąc się, a lud wystawiając na pastwę głodu i nędzy.

* *Pleszew.* Parobek Skowron u p. Stefaniaka, mający lat 16 uderzony przy wierzgnięciu kopytem w głowę, padł na ziemię i umarł niezadługo potem.

* *Berlin.* Na okaz do parlamentu przysłano kilka monet mających być zmienionych we formacie. Pięciomarkówki mają być mniejszemi ale nieco grubszemi.)—(Proces przeciwko osła...nemu „kapitanowi“ z Köpenick się rozpoczął.

* *Katastrofa w Witten.* Dotąd znaleziono 40 zabitych, jest około 60 ciężko rannych a około 150 do 180 lekko rannych

* *Kalendarz.* Niedziela, dnia 2 grudnia rb. Bibianny p. Wschód słońca o godz. 7, min. 52, zachód o godz. 3, minut 48. Poniedziałek, dnia 3 bm. Franciszka Xaw.

Ruch w Towarzystwach

* *Wielkie* publiczne zebranie filii stolarzy i prac. w drzewie P. Z. Z. odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia rb. o godz. 12 w poł. na sali Domu Katolickiego. Zarząd.

* *Zebranie* Tow. Mł dych Przem. w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek, 3 grudnia wieczorem punktualnie o godzinie 9 na sali w Domu Katolickim, św. Marcin nr. 69. Na porządku obrad odczyt p. Czesława Latowskiego. „Z literatury“ oraz sprawa egzaminów przemysłowych. Zarząd.

* *Zwyczajne* zebranie Koła Tow. Rękodzielników w Poznaniu odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia wieczorem o godz. 7 na sali Domu Katolickiego. Na porządku obrad wykład prezesa okręgowego p. Zeylanda. Zarząd.

* *Zwyczajne* zebranie Tow. polsko - katol. Terminatorów pod wezw. św. Alojzego w Poznaniu odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia o godz. 4 i pół w Domu św. Józefa. — Na porządku obrad wykład i inne sprawy. Zarząd.

* *Wieczornica* familijna Tow. wstrzemięźliwości „Jutrzenka“ odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia wiecz. o godz. 7 i pół na sali św. Józefa. Odczyt wygłosi X. dr. Taczak, potem nastąpią deklamacye, śpiewy i popisy muzyczne. Wstęp na salę wolny. Zarząd.

* *Murowana Goślina.* Zebranie Towarz. Przemysłowego na Murowaną Goślinę i okolicę odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia o godz. 5 po poł. na sali p. Piątkowskiego. Na porządku obrad wykład p. Ziołkowskiego „O miłości Ojczyzny“ i inne ważne sprawy. Zarząd.

* *Zebranie* Towarzystwa „Pielgrzym“ pod wezw. „Boga Rodzicy“ odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia o godz. 6 po południu na sali Dominikańskiej. Na porządku obrad odczyt oraz inne ważne syrawy. Zarząd.

* *Lutnia* W przyszłym tygodniu odbędzie się o zwykłym czasie w poniedziałek, lekcya dla chóru męzkiego, w środę, lekcya dla chóru żeńskiego, w piątek, lekcya wspólna. O liczny udział ze względu na zbliżający się występ uprasza usilnie Zarząd Lutni.

* *Jerzyce.* Wielkie zebranie filii robotniczej polskiego Związku zawodowego odbędzie się w niedzielę dnia 2 grudnia o godzinie 1 w południe w lokalu pana Jankowskiego, ul. Wielka Berlińska nr. 69. Wykład wygłoszą p. Trocha i p. Krystek. Zarząd.

* *Oborniki.* Walne zebranie Kółek rolniczych pow. obornickiego odbędzie się w niedzielę, dnia 9 grudnia o godz. 1 w południe na sali p. Hessego w Obornikach. Na zebranie przybędzie patron p. Chłapowski.

* *Oborniki.* Walne zebranie Towarzystwa Naukowej Pomocy imienia Karola Marcinkowskiego na powiat obornicki odbędzie się w poniedziałek, dnia 3go grudnia rb. o godz 2 w Rogoźnie na sali p. Wieczorka, na które szanownych członków uprzejmie zaprasza Komitet.

* *Wągrówiec.* Walne zebranie Towarzystwa Pomocy Naukowej imienia Karola Marcinkowskiego dla powiatu wągrowieckiego odbędzie się w poniedziałek dnia 3 grudnia rb. o godzinie 3 po południu w Wągrówcu na sali pana Paszewskiego. Komitet powiatowy.

* *Krotoszyn.* Zebranie Tow. Organistów odbędzie się w Krotoszynie we wtorek dnia 4 grudnia w lokalu p. Dymlanda, ul. Kaliska. O godz. 1 odprawi wiel. X. Rosochowicz nieszpory na intencyą Tow. O godzinie 2 rozpocznie się zebranie. Wojciechowski, prezes.

* *Bydgoszcz.* Walne zebranie członków Towarzystwa Pomocy Naukowej imienia Karola Marcinkowskiego na powiat bydgoski wiejski odbędzie się w czwartek, dnia 6 bm. o godz. 4 po południu w Koronowie w lokalu pana A. Golnika. Szanownych członków proszę o liczny udział. Dr. Szukalski, przewodniczący komitetu.

* *Grohn.* Sprawozdanie półroczne Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w Grohnie w Hanowerskiem. Założonem było dnia 4 go listopada 1894 roku. Zebraniu przewodniczył pan Kaźmirz Juszczak. Dochodu było 244 mk. 29 fen., rozchodu 97,79 mk., pozostaje czystego dochodu 146,60 mk W kasie oszczędności 100 mk. Biblioteka składa się z 85 książek różnej treści. Do zarządu obrani na pół roku pp. Marcin Szkudlarski, jako prezes, J. Szczepaniak jako zastępca, Fr. Domagała, sekretarz, A. Pieronek, zastępca, A. Hałasz skarbnik, J. Rososki, zastępca, M. Szczepaniak bibliotekarz, Jan Czempis zastępca, J. Juszczak chorąży, St. Gabrys zastępca, Fr. Balcer i Jan Tomczak, asystenci. K. Bazak i Jan Antkowiak, rewizorzy kasy. M. Juszczak i Fr. Nowicki ławnikami. Członków liczy Towarzystwo 46. Fr. Domagała, sekretarz.

Obrona Prawna.

* *Panu* R. P. 102. odpowiadamy: Podwórzowe psy są wogóle od opłaty podatków wolne. Jeżeli rząd gminny podatek na takie psy nakłada, to należy przeciw temu do zarządu gminnego w czterech tygodniach zaprotestować.

* *Panu* S. S 000. odpowiadamy: Jeżeli nadesłany Panu drut nie odpowiada zamówieniu, to może Pan od rachunku tyle odciągnąć ile on ma mniej wartości, jak zamówiony drut.

(Sprawozdanie giełdowe).

Poznań, dnia 30 listopada 1906 r.

(Urzędowe notowanie odbywało się według ustawy targowej.)

za 100 kilogramów

	dobry	średni	pośledni
	piękny	średni	pośledni
Pszenica	17,42	17,16	16,42
Żyto	15,—	14,40	13,80
Jęczmień	16,13	15,16	14,13
Owies	15,—	14,31	13,50

Gniezno, dnia 29 listopada 1906 r.

za 100 kilogramów

	dobry towar	średni towar	pośledni towar
	najw. cena mrk.	najw. cena mrk.	najw. cena mrk.
Pszenica biała	18,16	17,76	17,36	17,30	17,20	16,—
żółta	18,	17,61	17,56	17,20	17,16	15,80
Żyto	16,70	15,10	1 ,—	14,89	14,70	14,50
Jęczmień	13,50	13,10	12,	13,60	13,50	12,—
Owies	15,40	15,—	14,80	14,70	14,60	14,20
Groch Wika	20,—	19,	18,—	17,—	16,—	15,—
Groch szary	18,—	17,50	16,50	15,—	14,50	13,—

Bydgoszcz, dnia 29 listopada r. b. [Sprawozdanie Izby handlowej]. Pszenica —17i— mrk. Żyto według gatunku 136—147 mk. — Jęczmień podług gatunku 126—142 marek. Towar dla browaru 120—132 marek. — Groch na paszę 154—161 marek, do gotowania 178—186 marek. — Owies 140—149 marek.

Fabryka papierosów i tureckich tytuni „WULKAN“

I. F. J. Komendziński w Dreźnie zwraca Szanownym Amatorom łaskawą uwagę na swoje papierosy i tureckie tytanie, które w wszystkich główniejszych odnośnych handlach są do nabycia.

Aby zapobiedz **gwiazdkowemu** natłokowi upraszam uprzejmie, o łaskawe jak najobfitsze skorzystanie

z wynagrodzenia przy zakupnie, które

w godzinach przedpołudniowych od 8–11

udzielam. 7485

Jacob Zadek, plac Wilhelmowski 10.

7452

Palcie polskie papierosy Stella!!

10 sztuk 15 fen.
10 sztuk 20 fen. **Wszędzie do nabycia.**

Kasa oszczędności Banku Rolniczo-Przemysłowego Kwilecki, Potocki & Sp.

8150

Przyjmuje na oprocentowanie wkładki każdej wysokości od 1 marki począwszy płacą od 3 do 4 i pół proc. wedle umowy.

Potrzebny od 1. 1. 07.

Urzędnik gosp.

samotny, wolny od wojskowości, na osobny średni folwark. Synowie włościan nie wykluczeni. Wyszczególniony życiorys oraz kopie świadectw nadesłać do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. 7494.

Wskazówka!

W przyszłości nie dać się oszukać! Trzeba zapamiętać sobie dobrze **zewnętrzną rycinę prawdziwej Kathreinerki** i odtąd nie uda się nikomu zamiast smacznej do kawy podobnej **Kathreinera kawy słodowej**, sprzedać mniej wartościowego **naśladownictwa jałowego smaku.**

przed sobą widzi się oryginalną paczkę prawdziwej Kathreineinera kawy słodowej!

Oznakami prawdziwej Kathreiner'a, które trzeba spamiętać, są:

1. **Zamknięta paczka** w swem znanem opakowaniu
2. **Obrazek i nazwisko X. prob. Kneippa** } jako
3. **Podpis X. prob. Kneippa** } zn. ochr.
4. **Firma: „Kathreiner's Malzkaffee-Fabriken".**

Zatem trzeba mieć oczy otwarte przy zakupnie. Jeżeli więc zależy pani domu i jej rodzinie, aby prawdziwą Kathreiner'a kawę słodową kupować, gdyż jedynie tylko ta między wszystkiemi kawami słodowemi zawiera najwyższą wartość spożywczą, którą u niej tak bardzo lekarze cenią. Odznacza się ona od wszystkich podobnych napojów przez swój wyborny do kawy podobnej smak, którego się jej nadaje przez szczególniejszy sposób użycia.

Więc niechaj zawsze i wszędzie brzmi: Baczność przy zakupnie kawy słodowej!

Zur Richtschnur!

Lassen Si sich doch künftig nicht mehr täuschen! Prägen Sie sich das **äussere Bild** des **„echten Kathreiner"** fest ein — und es wird niemandem mehr gelingen, statt des gehaltreicher, kaffeeähnlich schmeckenden **Kathreiners Malzkaffee,** Ihnen eine minderwertige **Nachahmung** von **fadem Geschmack** zu verkaufen.

Sie sehen hier ein Original-Packet 7099
des echten Kathreiners Malzkaffee!

Die Kennzeichen des echten »Kathreiner«, die man sich merken muss, sind:

1. **Geschlossenes Packet** in seiner bekannten **Ausst.**
2. **Bild und Name des Pfarrers Kneipp** } als Schutz-
3. **Namenszug des Pfarrers Kneipp** } marke.
4. **Die Firma: „Kathreiner's Malzkaffee Fabriken".**

Also halten sie ja die Augen offen beim Einkaufe. Es kommt für Sie und Ihre Familie alles darauf an, dass Sie den echten Kathreiners Malzkaffee beziehen, weil dieser allein unter allen Malzkaffees den hohen Genusswert hat, den die Aerzte so an ihm schätzen, weil er sich ganz besonders vor allen ähnlichen Getränken durch einen ausgesprochenen, köstlich würzigen kaffeeähnlichen Geschmack auszeichnet, der ihm durch ein ganz eigenartiges Vervahren mitgeteilt wird.

Darum sei's immer und immer wieder betont: Achtung beim Einkaufe von Malzkaffee!

Telefon Nr. 1015.

Adres telegramu: Gebr. Katz.

Do zapotrzebowań gwiazdkowych!

Najkorzystniejsze i najrzetelniejsze

źródło zakupna!

Zegarki męzkie
złote, srbrne, stalowe itd. od 6.00 M. . do **7.00** M.

Zegarki damskie
złote, srebrne, tulskie i stalowe od 300 M. . do **8.00** M.

Modne zegary pokojowe i na **postumen** od **90** M. do **5.00** M.

Łańcuszki do zegarka
złote, srebrne i pozłacane od **250** M. do **8.00** M.

wizłoto double pozłacane i niklowe od **750** M. do M. **0.30**

Modne bransoletki łańcuszkowe i zwycz. Pierścionki brylantowe
Broszki i kolczyki
złote i pozłacane od 250 do **15.00** M.
srebrne i double od 10,00 do **1.50** M.
od 600 do **14.00** M.
złot z brylantami i innemi kamieniami od 800 do **2.50** M.
złote, srebrne i double od 2,00 do **0,50** M.

Ślubne obrączki dukatowe złoto 18 kar., 14 kar. i 8 kar., od 60,00 do **8.50** M.

Pierścionki
14 kar. od 40,00 do **7.00** M.
8 kar. od 15,00 do **1.50** M.
posł. i srebr. od 3,00 do **0,50** M.

Laski srebrne dla panów od 30,00 do **2.50** M.
Semi i prawdz. emal. ozdoby wykon. się podł. każdej fotogr. w każdej cenie.

Kolie, medaliony, serduszka, breloki, ołówki, kieszonkowe nożyki, szczoteczki, - śpilki do krawatów, guziczki, sztucce stołowe, lornetki paryzkie i t. d. -

Wybór śliczny i obfity.

Za każdą rzecz, któraby nie odpowiadała wytrwałości, **dajemy ekwiwalent.**

POZNAŃ, ul. Fryderykowska 5 **Bracia Katz** **tuż przy głównej poczcie.**

Zakup starego złota, srebra i brylantów.

Znaczki rabatowe ogólnego Towarzystwa oszczędności rabatowej.

Dnia 11-go grudnia r. b o godzinie 10-tej rano sprzedawane będą w gościńcu **w Miłkowie** przez licytacyą publiczną za gotówkę 7425

drzewo budulcowe i drągi sosnowe

z gonów nad szosą położonych, rewiru miłkowskiego.

Drzewo obejrzeć można każdego czasu po poprzedniem zgłoszeniu się do leśniczego **Kurzawskiego** w Elżbietowie (Miłkowo Forsthaus).

Zarząd majętności Lubasza
(Lubasch)
powiat czarnkowski [Czarnikau].

Cierpiący na rupturę

niechaj zażądają gratisowej broszury o przepaskach na rupturę, bez sprężyny »Ideal« pasującej na każdą rupturę i takową beznagannie wstrzymującą. **Instytut dla cierpiących na rupturę** Heinr. Werth Valkenburg (L) Holland ponieważ za granicą, podwójne porto. 7404

Korzystne zakupno!
Dziś 1 grudnia i dni następnych
wielka wyprzedaż
obuwia, towarów krót. i innych artykułów
oraz
repozytor. i oksewt kapusty magdebur.
powodu przeprowadzki po cenach bardzo zniżonych.
POZNAŃ. Chwaliszewo 62.

Baczność ogrodnicy!
Maty
do nakrywania inspektów, wiązane **sznurem impregowanym** na kokosowym są niezdarte. Mój impregowany i kokosowy sznur, po latach gdy słoma już zgniła, jeszcze jest zupełnie **nieuszkodzony.** 1 kg. sznura kokosowego **80** fen. 1 kg. impregowanego **100** mk Mój **cennik na rok 1907** na masiwne (tylko ogrodnicze) i **rośliny, begonie, gloxynie, dalie, kany kwiatowe, gladiole, frysy, róże, truskawki, szparagi i t. p.** wyjdzie wkrótce i proszę o łaskawe podanie adresu Zwracam uwagę na umieszczone świadectwa pochodzące od Towarzystw ogrodnicz., ogrodników handlowych i prywatnych również od pierwszorzędnych osób w kraju.
Stanisław Pieniężny
zakład ogrod art. handlowy.
Pobiedziska Poznań.

Mam miejsca dla **gospodyń, kuchmistrzyń, kucharek, pokojowych, praczek, niianiek i sług.** 7492
Stanisława Łukaszewicz
Stellenvermittlerin.
POSEN, St. Martinstrasse 22.
Starszą niańkę na 80 tal. zarsz.

Zgubiono
w dniu 22 listopada wieczor. o godz. 8 w drodze **św. Marcin, ul. Wilhelmowska aż do Bazaru złoty długi łańcuszek z zasówką brylant.** w kształcie węża i **srebrny damsk. zegar.** Przed zakupnem się ostrzeg. Prosi o oddanie za stósowną nagrodą
Z. Ritter, św. Marcin 20.

Skład węgli

istniejący od lat 20-stu jest w dobrym biegu każdego czasu do sprzedania. Zgłoszenia do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **7191.**

Tylko 5 fen.
pocztówka wystarczy na **zamówienie taniej każdej** 7489
małej furmanki
A. Nowak, ul. Strumykowa.
Bachstr. 36 II p.

Potrzebni od stycznia: **służący** kaw do 1 pana, **kamerdyner i.** na 360 mk. i deput. **ogrodnik** kaw. bez usługi na 300 mk. **kuchmistrz** kaw. na 500—600 mk. **pisarz** pod dysp. na osobny majątek na 400 mk. 7500
Pośrednik posad dworskich
Franciszek Niedzielski, Posen
Wienerstr. 6 part. Gartenhaus.
Eingang IV. Telefon 1036

2 czeladzi rymarskich
na stałe zatrudnienie poszukuje
W. Witkowski. 7494
Szamotuły, ul. Ogrodowa.

Na stałe zatrudnienie przyjmie się zaraz **kilka** 7489
silnych kobiet
lub dziewczyn. Zgł. w stolarni **Wilda, ul. Hohenlohe 6.**

Ucznia

chcącego wyuczyć się **rzeźnictwa** przyjmie
Drukarnia Fr. Chocieszyńskiego
ul. Wodna 15.

Panienka
z interesu poszukuje od 1. 1. 07. **pensyą** blisko ulicy Fryderykowskiej i w lepszem domu. Łask. zgłosz. **L. Kowalska,** 7499
Graudenz — Marienwerderstr. 29 II

Kilkanaście gospodyń sam. i od dysp. wykwintnie i skromnie gotujące, **bon trebl.** I i II kl. **panny służące, 7 kuchmistrzyń** do pierwszorzędn. dworów na 300—400 mk., **kilka praczek dworskich, kilka kucharek, 12 pokojowych** z prasowaniem i usługą, **niianiek dworskich, panien do dzieci,** z krawiecz., **15 dziewcząt wiejskich** do dworów polskich blisko Poznania na 45—50 tal., **ogrodników** kawal. z usług, **kucharzy** kawal. potrzeb. d N. Roku. Spieszne zgłosz. ze świad. przyjm. Adr.: **Antonina Wesołowska,** »Stellenvermittlerin« Posen, Wilhelmstrasse nr. 18, 7497 **Telefon 1645.**

Zelazo obręczkowe
(Bandeisen)
większą ilość ma na sprzedaż
Drukarnia Wielkopolanina

Od 1 kwietnia znajdą umieszczenie: **borowy-strzelec** żon obes. z howem bażant., **ogrodnik** żon. Pośrednik posad dworskich.
Franciszek Niedzielski,
Posen, Wienerstr. 6 prt. Gartenhaus
Eingang IV. Telefon 1086.

Popękane ręce usuwa zadziwiająco szybko i pewnie **Obermeyer'a** **Mydło Herba**
do nab. w wszyst. aptek., drog. i parf., kaw. 50 f i 1 M

Młodsz. subjekta
biegłego eksp. poszuk je od 1. 1. 07 Zgł z odpis. świadectw i fotografią przyjmuje **L. Kubacki**
handel tow. kolonialnych 7448
Poznań — ul. Kwiatowa 4.

Nakładem i drukiem Fr. Chocieszyńskiego w Poznaniu. Odpowiedzialny redaktor odpowiedzialny Józef Szmyt w Poznaniu.

S. Zientek POZNAŃ

obok Banku Przemysłowców **Stary Rynek 74** obok Banku Przemysłowców

Najtańszy polski skład eleganckiej garderoby męzkiej i dla chłopców

Kto chce eleganckie ubranie,
paltot, jupę ciepłą lub **spodnie**
Ten takowe z pewnością dostanie
Za tani pieniądz mocno szyte i szykownie
U Zientka w polskim składzie garderoby
Gdzie **każdy ubiór** leży, kiejby urzędowy.
My wszyscy bowiem, jak nas widzicie się tam ubieramy,
Ponieważ **tylko u Zientka** dostaniemy **garderobę** jaką żądamy.

? Co jest najstósowniejszem podarkiem na gwiazdkę ?

Nikt nie jest wstanie ocenić, jak wielką radość sprawia

portret na gwiazdkę

i pozostaje nieocenioną pamiątką. 7493

Polecam się do wykonania portretów kredkowych, podług każdej fotografii, pod gwarancyą zupełnego podobieństwa i artystycznego wykonania, po bardzo nizkich cenach.

wielkość:	40×50	50×60	60×75 ctm.
Cena:	7,50	10	15 marek.

W. Skąpski, zakład artystyczno-portretowy,
Kościan, (Kosten) ul. Poznańska.
Zamówienia na gwiazdkę przyjmuję tylko do 15. grudnia 1906. 7493

Na wyprzedaż gwiazdkową

odłożyłem

wszelkie wełniane materye, kolorowe plusze, aksamity, jedwabie, dywany, firanki.

Ceny nizkie ale gotówką.

Telefon 1629.

F. Raczkowski

ul. Nowa — Bazar.

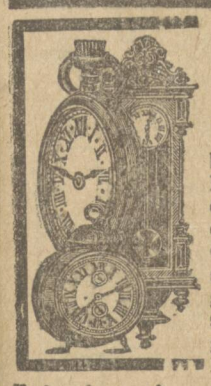
Polecam się Szanownym Towarzystwom na zabawy jako 7060

muzyk na fortepianie

oraz na wszelkich innych instrumentach, także na życzenie z orkiestrą.

Maryan Perzyński,
ul. Łąkowa 14 II ptr.

Oszczędzi się pieniędzy,

jeśli się zakupi w moim **wielkim składzie złota, srebra i towarów alfenidowych.** **Regulatory** 105 cm, długie, 14 dni dobrze chodzące, wydzwaniają godziny i z złoconym wachadłem od **11 mk.**, srebrne męzkie zegarki od **6,50 mk.**, te same z 3 kapsułkami od **10 mk.**, srebrne zegarki damskie od **6,50 mk.**, złote zegarki damskie od **12** do **150 mk.** Złote męzkie zegarki od **30** do **300 mk.** Złote damskie zegarki z 3 kapsułkami od **20 mk.** **Budziki** od **1,60 mk.** Za każdy zegarek gwarancya 3-letnia.

Fabryka obrączek, złotych obrączek D. R. P. bez lutowania, nie pękające, para od **6** do **50 mk.**

Własny warsztat reparacyjny. Przy zakupnie od **10 mk** dostaje każdy kupujący ładny łańcuszek męzki.

Viktor Blaustein,

3 ulica Fryderykowska 3.

3 okna wystawne. **3 okna wystawne.**

Wysełka na prowincya tylko za zaliczką. — Brunatne znaczki rabatowe.

Poszukuje pan kupca?

na **posiadłości interesa, dobra, fabryki, cegielnie, lasy, place budowl. itd.** Kupuje i sprzedaje **szybko, ściśle dyskretnie i korzystnie** ulubione i najlepiej renomowane towarzystwo handlowe 7259

Meckelburg & Co.
Poznań. ul. Wiktoryi 3.

Warunki bardzo dogodne. Odwiedzenie bezpłatne. Pożyczki na hipoteki w każdej wysokości załatwia się także jak najszybciej.

Słomę

prasowaną i nie prasowaną kupuje, a na życzenie dostarcza prasy 6596

Leopold Katzenellenbogen
Poznań, ul. Berlińska 13.
Telefon nr. 162.

Tanie czeskie pierze

10 funtów nowego darty gęsim. 8, lepsze m. 10 białe, miękkie jak puch, darte 15 do 20 mk.. śnieżno-białe miękkie jak puch darte 25 do 30 mk. Wysełka franko wolna od cła. za zaliczką. Zamiana i odbiór z powrotem za zwrotem porta dozwolony.

Benedykt Sachsel,
Lobsa 995 poczta Pilzno (Pilsen) Czechy (Böhmen)

W. Duchalska

Poznań, ul. Jezuicka 12

tuż przy Starym Rynku

poleca w wielkim wyborze

gotowe kapelusze damskie i dziecięce

od najskromn. do najwykwintniej. **Ceny jak najprzystępniejsze** i rzetelna usługa:

HUGO REICH

Poznań, ul. Szeroka 18

flaki 6254

i artykuły rzeźnickie.

---

500 mk. nagrody

wypłacę każdemu, kto po użyciu **Kothego wody na zęby,** butelka po 60 fen., cierpieć będzie ból zębów, albo komu z ust czuć będzie.

Georg Kothe Nachf. Berlin.

Do nabycia w domu wysyłkowym **J. Chmurzyński,** [6961 Schwetz a. W. Bergstr. 9.

Na sprzedaż:

używane drzwi,

okna, blochy, schody, deski, żelazo 7405

ul. Rycerska 9.

Dla młynarzy mam **koło z 84 palcami 3 pary kamieni franc, i 3 wiatraki**

na rozbierkę na sp zedań. 7454

Marcin Roszak, młynarz. Pławce p. Wengierskie Kr. Schroda

DOM z ogrodem

włącznie **15 mórg** najlepszej ziemi zaraz tanio do nabycia. Zgłoszenia piśm. uprasza się do eksped.

Proszę obejrzeć

moje wypróbowane i zaprowadzone

7435

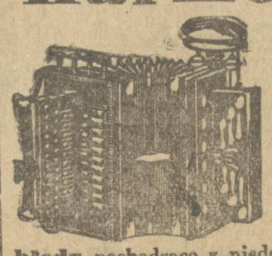
Spirytusowego światła żarowego lampy i palniki.

Louis Perls, skład centrali dla zużytk. spirytusu.
ul. Berlińska 18 POZNAN ul. Berlińska 18.

Żaden przymus kupna! Cenniki bezpłatnie!

Podziw wabudzające nowości! **Zadziwiająco tanie ceny!**

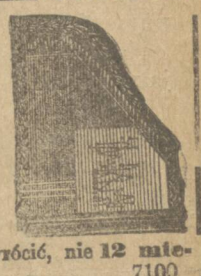
Harmonika z cymbałkami

Fabryka harmonik założona w roku 1897

Severing & Comp.

Neuenrade in W., No. 87

wysela za **zaliczką** swoje **znakomite** harmoniki koncertowe z pięknym **głosem organowym,** otwartą klawiaturą z stalowemi sprężynami i **Ia pierwszorz. głosami** i udzielamy za trwałość takowych i wszystkie **błędy** pochodzące z niedostatecznej konstrukcyi i złego materyału, które można zwrócić, nie **12 miesięcy, lecz nieograniczoną gwarancyą.** 7100

2-chórową,	10	klawiszy,	2	registra,	2	basy,	50	głosów, M.	**4.50,** ze stali M. **5.50.**
3 „	10	„	3	„	2	„	70	„ „	**6.00,** „ „ **7.50.**
4 „	10	„	4	„	2	„	90	„ „	**7.50,** „ „ **9.50.**
6 „	10	„	6	„	2	„	130	„ „	**11.50,** „ „ **15.00,**
2-rzędową,	21	„	2	„	4	„	108	„ „	**10.00,** „ „ **13.00.**

z **cymbałkami** jak rycina z dzwoneczkami i zelami towarzyszącemi przy graniu, które mogą być do każdego **instrumentu przyłącz.** tylko **80** fen. 1 dzwoneczek tylko **30** fen, Lepsze 1- 2- 3- i 4-rzędowe **artyst. instrum.** podług katalogu. **Columbia gitar. cytra** z 5 akord. 41 strun. i 20 nutami tylko **7.50** M. z 6 akord. 49 strun. i 20 nutami tylko **9** M. dalej kataryaki, fonografy, polifony skrzypce, klarnety, flety, trąbki sygnałowe, gitary mandoliny. po zadziw. **tanich cenach** podł. katalogu, który każdemu darmo się przysyła. Dzwoneczki na choinkę »Engelsfreund« z 6 śliczn. aniołkami tylko **90** fen. samo się obracająca podstawka niklow. pod drzewko z 2 samogrającemi kolend. gwiazdkowemi tylko **11** M. franko, udesz. tanie, nigdy niebywałe. Wspan. podarki gwiazdk. dla młod. i starszych. Reperacye wszelkich instrumentów muzycznych wykonuje się akuratnie jak najtaniej.

Opakowanie i skrzynkę się nie oblicza. Porto 80 fen.

---

2 DOMY

w Swarzędzu. Pierwszy I piętr. z 3 pomieszk. i handlem do każdego interesu w ryaku. Drugi nowo wybudowany II piętrowy z 5 pomieszkaniami. Wszędzie wodociągi. Plac do budowania na którym są jeszcze pieniądze od zabezpieczenia Ratem sprzedam za przystępną cenę. Wpłata podług ugody. 7450

A. Wawrzyniak
Bilino. Kr. Schroda.

Gospodyni

umiejąca dobrze gotować i prasować męzką bieliznę, skromna i pilna, potrzebna od 1 stycznia 1907 do samotnego lekarza na prowincyi. Zgłoszenia do eksped. Wielkopol. pod nr. **7155.**

Dzielnego

ekspedyenta

do mej destylacyi poszukuję od 1. stycznia 1907. 7459

Raphael Pulvermann
właścic. **J. Baruch,** Krotoszyn.

Potrzebną jest od 1 grudnia resp. stycznia 7443

staniczarka

umiejąca wykwintną robotę staników i żakietów. Pensya wysoka

Modes de Paris,
Św. Marcin 34 I.

Pomocnika

do wyszynku i handlu żelaza poszukuje z dniem 1. 1. 07 Zgłoszenia do eksped. Wielkop. pod

---

Ucznia

z dobremi wiadomościami szkólnemi przyjmie do handlu żelaza i artykułów budowlanych 7355

S. Jabłoński
w Krotoszynie.

Uczniowie mogą także zwiedzać tutejszą szkołę handlową bespłatnie.

---

2 uczni

pod korzystnemi warunkami przyjmie zaraz 7473

B. Karpiński,
Wiedeńska piekarnia i cukiernia, Poznań, plac Bernardyński nr. 5.

Ucznia

do drogeryi z odpow. wykształcen. poszukuje (7312

Ed. Speichert, aptekarz, Oborniki.

Uczeń

z odpowiedniem wykształceniem szkólnem znajdzie miejsce 7419

K. Kużaj,
Poznań, ulica Szkólna 3.
Fabryka męzkiej garderoby, hurtowny handel sukna.

Ucznia

syna uczciwych rodziców przyjmie od 1. 1. 07. do drogeryi i handlu kolonialnego 7466

Jan Kleemann,
Mikołów, Nicolai O.|S.

Hurtownie! **Detalicznie!**

Na nadchodzące święta

polecam jaknajuprzejmiej

najlepszą mąkę

cesarską i wiedeńską

oraz 7427

młodzie, tow. kolonialne i łakocie.

St. Politowicz, Poznań. Święty Marcin nr. 13.

Pferdebesitzer!
Gebraucht nur **Original-H-Stollen** mit der Marke L Co
Fabrikanten: **LEONHARDT & CO.,** Berlin-Schöneberg.
Ill. Katalog gratis!

Próby jako wszelkie zamówienia począwszy od **20,—** M. franko.

M. SCHNEIDER.

Poznań, ulica Berlińska nr. 19. pomiędzy prezydyum policyi a teatrem polskim.

Materye wełniane — jedwabie

Materye na suknie domowe małe dessenia — metr 60 i **30** fen
Gładkie półsukna dobry gatunek — metr 65 i **45** fen.
Materye szkockie na bluzki i sukienki, modne kolory — metr 98 i **72** fen.
Materye ang. w pasy i na bluzki wspaniałe nowości — metr 1,75 i **1.25** mk.
Czyste wełn. krepy, satynety i szewioty dobre gatunki, modne kolory — metr 1,75 i **1.20** mk.
Materye na suknie czarne i białe — metr od 6,00 do **75** fen.
Materye fantazyjne i na kostyumy — metr 2,50 i **1.50** mk.
Jedwabie na bluzki w pasy i kraty — metr 3,50, 2,25 i **1.25** mk.
Jedwabie na suknie czarny adamaszek — od **1.45**; kolorowy — od **1.95**
Aksamit na bluzki w pasy, najnowsze kolory — 2,75, 2,10, 1,68 i **1.10** mk.
Aksamit na suknie najnowsze w sezonie, najnowsze kolory — metr 3,50 2,50 i **1.75** mk.

Konfekcya damska

Bluzki barchanowe — sztuka 1,75 i **98** fen
Bluzki wełniane — sztuka 5,50 i **3.75** mk.
Czysto jedwabne bluzki japonowe — sztuka 4,50 i **2.95** mk.
Bluzki jedwabne nowe paski i kraty — sztuka 10,50 i **7.50** mk.
Kabaty damskie z dobrego materyału — 6,50 i **4.50** mk.
Kabaty astrachanowe z podszewką — sztuka 9,50 **7.50** mk.
Pelerynki wieczorne z kołnierzem futrzanym, w jasnych kol. szt. 13,50 i **10.50** mk.
Paletoty angielskie elegancko wykonane — sztuka 15,00 i **11.50** mk.
Kostyumy z długim kabatkiem — sztuka 25,00 i **18.00** mk.
Spódnice sportowe z materyałów angielskich — 4,50 i **2.50** mk.
Spódnice szewiotowe i satynetowe czarne, garnirowane, z taśmą — sztuka 10,50 i **7.50** mk.

Towary płócienne i bawełniane

Linon na powleczenie 80 fen., dobry gatunek na poduszki — metr **45** fen.
Adamaszek na pościele, na powleczenie 90 fen., nowe desenia na poduszki — metr **58** fen.
Walis na pościele na powleczenie 85 fen. szerokość na poduszki metr **50** fen.
Inlet na wsypy gładkie i w pasy szerokość na wsypy metr 1,15, na poduszki metr **68** fen.
Barchan biały pikowy dobry gatunek — metr 75 fen. i **55** fen.
Płótna na prześcieradła 130 cm szerokie — metr 88 i **64** fen.
Hemdentuch dobry wyrób, wypróbowany gatunek — metr 58 i **45** fen.
Płótna na fartuszki ślicznie desenia, 90 cm szerokie — metr 68 i **45** fen.
Barchany na koszule dobry gatunek — metr 45 i **30** fen.
Barchan na suknie i bluzki kolorowy — metr 55 i **32** fen.
Barchany kolorowe na suknie wspaniałe desenia — metr 80 i **68** fen.

Proszę używać to ogłoszenie jako przewodnik w moim interesie.

Pierwsze polecenie gwiazdkowe

Nadzwycz. tanie ceny! Ogłoszenie proszę zachować.

Dywany - Materye na suk.

Dywan pokojowy pluszowy 130×200 — 12,50 7,50 — **4.50** mk
Dywan salonowy pluszowy, 200×300 — 45,00 33,50 — **22.50** mk
Dywan pokojowy pluszowy 165×235 cm — 25,00 18,50 — **13.50** mk
Serwety sukienne i pluszowe — 8,50 5,00 — **1.50** mk
Serwety na szezlong — 8,50 i **4.50** mk
Serwety na szezlong pluszowe — 32,50 i **22.50** mk.
Wełniane zasłony do okien, wspaniale haft. — 4,50 3,50 — **2.00** mk
Rolosy odpąsow. białe, krem., żółte, czerwone 2 części — 6,50 4,50 2,50 — **1.75** mk.
1 część — 4,75 3,25 2,00 — **1.50** mk
Plusz do obicia na kanapy 3½ metra teraz 17,50 i **13.50** mk.

Firany - Portyery

Firany tiulowe białe i kremowe — metr od 85 do **25** fen.
Firany białe i krem. okno 2 skrzydła — 4,50 2,50 — **1.35** mk.
Firany gipiurowe okno 2 skrzydła — 25,00 17,50 — **12.50** mk.
Story tiulowe białe i krem. modne desen. — 4,50 2,50 — **1.75** mk.
Story Madras kolorowe — 6,50 4,50 — **3.50** mk.
Garnitury do sypialni do prania — 13,50 i **9.50** mk
Garnitury sukienne 2 szale 1 lambr. — 15,00 8,75 i **4.50** mk
Garnitury pluszowe 2 szale 1 lambr. — 15,00 9,50 i **6.50** mk
Kołdry tiulowe angielskie na 1 łóżko — 4,75 3,— i **2.25** mk.
na 2 łóżka — 15,00 7,50 i **4.75** mk.

Konfekcya dziecięca

Ubranka dla chłopców wielkość 0-6 — szt. 4,50 i **3.95** mk.
Pelerynki dla chłopc. i dziewcząt — sztuka od **1.75** mk.
Paletoty dla chłopców — sztuka od **6.50** mk.
Sukienki barchanowe 50, 55 i 60 cm dla dziew przeciętnie **98** fen

Matynki - Kostyum. ranne

Kostyumy ranne barchanowe — 6,50 i **3.75** mk.
Kostyumy ranne wełniane, — sztuka 15 i **10.75** mk
Matynki barchanowe — sztuka 4,50 i **2.95** mk.
Matynki wełniane — sztuka 12,50 i **8.50** mk

Trykotaże

Koszule męskie trykotowe — sztuka **1.10** mc.
Kalesony męskie ciepłe, miękki gatunek — sztuka **98** fen.
Kaftaniki męskie trykotowe, trwałe — sztuka **1.08** mk.
Koszule damskie trykotowe z koronką — sztuka **1.18** mk
Pantalony damskie trykotowe z koronką — para **1.10** mk
Podstaniczki damskie trykotowe — 1,15 i **88** fen.
Kamizelki męskie igliczkowe — 2,45 i **1.65** mk.
Sweater dla chłopców wełniany — sztuka 1,95 i **1.28** mk
Boleros w wszystkich wielkościach — sztuka 2,25 i **1.45** mk.

Szale - Kapotki Czapki

Kapotki sukienne z ryszką — sztuka **55** fen.
Kapotki sukienne imit. futrem obsadzone — sztuka **75** fen
Kapotki plusz owe eleganckie — sztuka **1.85** mk.
Czapki dla chłopców wielki wybór — sztuka 1.15, 50 i **25** fen.
Chustki na głowę wełniane itd. — sztuka 1,35 i **75** fen.
Chustki na głowę zenilkowe w wszyst. kol. — szt 1,10 i **70** fen
Szale na głowę żenilkowe — sztuka 4,25 i **2.85** mk.
Szale balowe w pięknych kolorach — sztuka 1,65 i **98** mk.
Chustki na szyję wełniane i bawełniane — sztuka 98 i **28** fen.

Chustki z linonu sztuka 15 i **13** fen.
Chustki batystowe szurowe — sztuka **15** fen.

Prawdz. dywany persk. i japońskie

w wielkim wyborze i w każdym kolorze

Kelims, Djidjims, Gebets, dywaniki możl. tanio.

Szwajcarskie **chustki batystowe 40** fen. z podw. głoskami szt.
Angielskie jedwabne **chustki batystowe 20** fen damsk. i męzk. szt. 50 i

Paski

Paski damsk. lakowe — **45** fen.
Paski damsk. lakowe d. gatun. — **95** fen.
Paski gumow. 6 cm szer — **90** fen.
Paski damsk. lakowe, jedw. — **95** fen.
Paski lakowe dla chłopców — **16** fen.
Paski lakowe skórkowe — **1.25** mk.

Torebki - Pompadury

Torebki dam. — **45** fen.
Torebki dam. z podw. zamk. — **95** fen.
Torebki perł. — **98** fen.
Pompadury ½-jed. wszyst. kol — **98** fen.
Pompadury jedw. z modn. zamecz — **1.95** mk.
Pompadury jed. eleg. haftowane — **3.25** mk.

Kokardy - Fiszus

Kokardy szyfonowe damsk. — **38** fen.
Krawatki dam. do wiązania — **45** fen.
Jaboty damskie jedw. i szyfon. — **98** fen.
Fiszus dam. z kołnierzem — **1.65** mk.
Kołnierze dam. batyst. na kab. — **78** fen.
Kołnierzyki dam. st ój i wykł. — **45** fen.

Gorsety

Gorsety dam k. pół wys. — **95** fen.
Gorsety pasys. gładkie i kolor. — **95** fen.
Gorsety damskie fasonowe — **2.95** mk.
Gorsety biodrowe z stalką — **3.50** mk.
Gorsety dla dzieci — **95** fen.
Gorsety dla dziewcząt — **1.33** mk.

Artykuły męzkie

Koszule wierzchn. białe i kolorowe — **2.95** mk.
Kamizelki białe i kolorowe — **2.25** mk
Garnitury kol. półkosz. i mank. — **78** fen.
Krawatki najnowsze fasony — **48** fen.
Chustki na szyję jedwabne — **68** fen.
Ochronniki modn. dezenia — **78** fen.

Parasole

Parasole damskie z dobrego serge — **1.68** mk.
Parasole damskie gloria — **2.75** mk.
Parasole męskie z atłasu wełnian. — **1.75** mk.
Parasole męskie gloria — **3.25** mk.
Parasole damskie z kol. ob. Antucca — **4.95** mk.
Parasole Antucca gloria w kraty — **5.75** mk

ROBY GWIAZDKOWE

w eleganckich kartonach.

Praktyczny podarek gwiazdkowy.

Suknia domowa
6 metrów
podwójnie szerokie
1.80 M.

Suknia sukienna
gładka
6 metrów, podw. szeroka
2.40 M.

Suknia barchan.
modny deseń
7 mtr.
2.25 M.

Suknia
z materyału nicianego
6 mtr. podw. szer.
3.25 M.

Suknia szewiot.
czysto wełn. w wszystk. kol.
6 mtr. podw. szer.
4.50 M.

Suknia krepowa
w wszystkich kolorach
6 mtr. podw. szer.
6.50 M.

Suknia sukienna
satynetowa
w piękn. modnych kolor.
6 mtr. podw. szer.
7.20 M.

Suknia sukienna
czysto wełniana
w wszystkich modn. kol.
6 mtr. podw. szer.
10.25 M.

Suknia
elegancka angielska
6 mtr. podw. szer.
12.00 M.

Suknia czarna
mohair, krepowa albo satyn.
6 mtr. podw. szer.
15.00 M.

Bluzka jedwabna
w kraty lub w pasy,
modne kolory, 4 mtr.
5.00 M.

El. bluzka aksam.
modne kraty i pasy
4 mtr.
5.00 M.

Halki

Halka barchanowa z wolantem dobry gatunek 1,45 i 98 fen.
Halka barchanowa z wolantem 2,25 i 1.55 mk.
Halka marewa z wolant. w wszyst. modn. kol. 4,95 i 3.75 mk.
Halka sukienna z wol. naszad. w wszyst. kol. 3,25 i 1.95 mk.
Halka jedwabna z wolant. i z kor. w pięk. modn. kol. 10.75 mk.

Fartuchy

Fartuchy domowe w pasy, bez lacka sztuka 55 fen.
Fartuchy domowe z szelkami imit płótno szt. 68 fen.
Fartuchy reformowe damskie, możliwie tanio szt. 90 fen.
Fartuchy domowe czarne, bez szelek szt. 1.25 mk.
Fartuszki białe z haftem, możliwie tanio 48 fen.
Fartuszki dla dzieci reformy 45 cm długie szt. 65 fen.
Fartuchy domowe białe z szelkami i z haftem szt. 95 fen.
Fartuszki kolorowe w wielkim wyborze sztuka 28 fen.

Bielizna damska

Koszule damskie z dobr. renforce, z koronką i haftem 1,45 i 98 fen.
Koszule damskie z obojczykiem i haftow. z dobrego mada-polanu sztuka 2.35 mk.
Pantalony damskie białe barchanowe z koronką 1,35 i 1.15 mk.
Pantalony damskie fason., białe, barchanowe z haft. szt. 1.85 mk.
Kaftaniki damskie b ałe barchanowe z koronką 1,35 i 1.15 mk.
Kaftaniki damskie białe, barchanowe z haftem szerokim sztuka 1.95 mk.
Koszule męzkie z dobrego renforce sztuka 2,25 i 1.45 mk.
Halki białe, barchanowe dzierżgane szt. 1.45 mk.
Halki batystowe, z wolantem szerok. szt. 3.35 mk.

Bielizna barchanowa

Koszule barchanowe męzkie sztuka 1,65 i 1.20 mk.
Koszule damskie sztuka 1,65 i 1.10 mk.
Kalesony męzkie barchanowe, sztuka 1.65 i 1.25 mk.
Pantalony damskie barchanowe sztuka 1,50 i 98 fen.
Bielizna barchanowa dla dzieci.

Stołowizna

Obrusy białe 115×125 ct m. sztuka 1.45 mk.
Obrusy białe czysto płóc, 130×130 cm sztuka 2.55 mk.
Serwetki w desenia 60×60 cm. sztuka 28 fen.
Nakrycie białe na 6 osób sztuka 5.40 mk.
Nakrycie do herbaty białe z kol. obwódką, na 6 osób, szt. 2.95 mk.

Kuchenna bielizna

Ręczniki kuchenne dobry gatunek pół tuz. 1.45 mk.
Ręczniki Gerstenkorn białe z obw. czerwoną pół tuz. 2.25 mk.
Ręczniki dreliszkowe białe 50×110 cm długie pół tuz. 2.40 mk.
Ręczniki białe 50×110 cm, dobry gatunek pół tuz. 2.60 mk.
Kurzawki żółte z kol. obwódką pół tuz. 75 fen.
Scierki do polerowania imit. skórki sztuka 14 fen.
Scierki z napisem sztuka 22 fen.
Bielizna froterowa w każdej cenie.

Odpasowane roby i bluzki

Jedwabna batystowa roba z wstawkami 6.50 mk.
Jedwabna batystowa roba z wstawkami 10.50 mk.
Wełniana batystowa roba z wstawkami 18.50 mk.
Wełniana batystowa roba z wspaniałemi wstawkami 28.00 mk.
Bluzki odpasowane jedwab., batyst. z eleg. bsft. szt. 2.75 mk.
Bluzki odpasowane z haftem madeira jedw. batyst. szt. 4.25 mk.
Tiulowa jedwabna roba krem., garn. z wst. żk. jedw. 12.50 mk.
Tiulowa jedwabna roba czarnia, elegancko wykonana 18.50 mk.
Japonowa kremowa roba z wstawkami eleg. 11.50 mk.

Rękawiczki

Rękawiczki damskie trykotowe z podszewką 28 i 20 fen.
Rękawiczki damskie trykotowe z 2 guziczkami pat. 65 i 48 fen.
Rękawiczki męzkie trykotowe podszewkowane 48 i 33 fen.
Rękawiczki barankowe z podszew. wełn. skórką obszadzone 1,20 i 88 fen.
Rękawiczki skórkowe damskie i męzkie 2,00 i 1.35 mk.
Rękawiczki skórkowe damskie i męzkie 2,75 i 1.95 mk.
Rękawiczki męzkie czysto wełniane igliczkowe 98 i 68 fen.
Rękawiczki dla dzieci trykotowe i igliczkowe 35 i 25 fen.
Rękawiczki skórkowe kozie w wszystkich kolorach, długie 4,50 i 3.95 mk.
Rękawiczki damskie keronkowe, długie, w wszyst. kol. 78 i 48 fen.

Pończochy

Pończochy damskie trwałe 40 i 30 fen.
Pończochy damskie czarne kamgarnowe 90 i 58 fen.
Pończochy damskie czarne, czysto wełn. ang. długie 98 fen.
Pończochy damskie 2×2 przerab, czarne i kol. 40 i 25 fen.
Skarpetki męzkie kolor naturalny trwałe 40 i 28 fen.
Skarpetki męzkie wełniane dobry gatunek 70 i 58 fen.
Skarpetki męzkie fantaz. czysto wełniane 1,45 i 85 fen.
Gamasze trykotowe damskie i dziecięce 3,25 i 1.75 mk.
Gamasze igliczkowe czysto wełn. czarne i białe 95 fen.
Pończoszki dla niemowlątzefirowe, wszystkie kolory 33 i 25 fen.

Towary futrzane

Kołnierz futrzany króliczek, ca. 100 cm długi 1.65 mk.
Kołnierz futrzany króliczek, fason najnowszy 4.95 mk.
Kołnierz futrzany imit. nurków ca. 75 cm długi 2.25 mk.
Kołnierz futrzany prawdziwy Tibet czarny i biały 12,50 i 7.50 mk.
Kołnierz futrzany prawdziwy Muffon ca 175 cm długie 12.50 mk.
Mufki damskie „króliczek“ 1,65 i 98 fen.
Mufki damskie prawdziwe z nurki 5,25 i 3.75 mk.
Kołnierze fason stola imit. gronostajek ostatnia nowość 6.75 mk.
Mufki dziecięce białe garnitury i kołnierze 3,25 i 2.45 mk.
Mufki dziecięce pluszowe garnitury i kołnierze 2.95 i 2.25 mk.

Derki do podróży i skórki

Derki plusz i wełniane 15—7,00 i 3.75 M.
Derki do saniów pluszowe i skórk. 50,— 30,— i 18.00 M.
Derki do spania wełniane 12,— 6,50 i 3.50 M.
Dywaniki skórk. białe i pstrzelate kozie 4,50 2,75 i 1.50 M.
Skórki-Angora, piękne egzempl. w wszyst. kol., wielki wybór.

Kupno okolicznościowe

Nadzwyczaj wielkie skórki kozie sztuka 7.50 M.

Dywaniki przed łóżka Scalskin 1,35, 75 i 35 fen.
Linoleum w wszystkich szerok. mtr. 1,25, 85 68 fen.
Chodnik kokos. w wszystk. szer. i k l. 1,65, 1,25 i 85 fen.
Dywany-linoleum 135×200 cm sztuka 3.75 M.

Suknia spacer.
wyrób suk Taylor made
8 mtr. podw. szer.
5.85 M.

Suknia perkal.
mtr.
3.15 M.

Suknia neslowa
7 mtr.
3.45 M.

Suknia batyst.
biała w desenia kolorowe
7 mtr.
3.50 M.

Suknia balowa
kremowa
6 mtr. podw. szer.
5.00 M.

Suknia eleg.
w pięknych kolorach
6 mtr. podw. szer.
9.50 M.

Suknia jedw.
czarna adamaszkowa
dobry gatunek 10 mtr.
13.50 M.

Najnowsze w sezonie!
Suknia aksam.
»Cord« 10 mtr.
19.50 M.

Prawdziwe ruskie i niemieckie **kalosze gumowe.**

Robótki narysowane w wielkim wyborze.

M. Schneider

Poznań
ul. Berlińska 19.

Zupełna wyprzedaż

wszelkich sprzętów domowych i kuchennych

jak również

brązów i zabawek

z powodu całkowitego wyprzedania tych przedmiotów

po każdej możliwej cenie

Gustav Eisenstaedt & Co.

ulica Nowa nr. 1. 7478

Am **Montag, den 7. Januar 1907** und den darauf folgenden Tagen findet in der **städtischen Pfandleihanstalt**, Ziegen- und Schulstrassen-Ecke, die

Auktion

der zurückgestellten und verfallenen Pfänder von No. 40093 bis einschl. 46585 statt. Der Verkauf von Brillanten, Gold- und Silbersachen, ist auf Donnerstag, den 10., Freitag, d. 11. und Montag, den 14. Januar 1907 festgesetzt. Die hierbei erzielten Ueberschüsse unter 30 M. sind bis zum 1. Mai 1907, diejenigen über 30 M. bis um 1-ten April 1908 gegen Vorlegung der Pfandscheine in der Pfandleihanstalt abzuheben, widrigenfalls sie dem Reservefonds überwiesen werden.

Posen, den 22. October 1906.

Die Pfandleihanstalts-Deputation. 6923

Jest najlepsza

Resaga cykoryą

jest najzdrowsza.

Budzik głośno dzwoniący 1⁵⁰ mk.
Zegarek kieszonkowy niklowy 2⁵⁰ mk.
Zegarek czysto srebrny 4⁸⁵ mk.
CENNIKI około 2000 illustracyi wysyłamy darmo i franko.
M. Danecki, Oborniki
Miejska Górka [6617

Nowe kursa handlowe

rozpoczynają się w mojej szkole handlowej dnia **3-go stycznia r. b.** **Gruntowna praktyczna** nauka przez doświadczone i rutynowane siły nauczycielskie. Czas trwania kursu 3 miesiące. Osobny **kurs uzupełniający** w stenografii i pisaniu maszyną **dla stenotypistów** do perfekcyi w pisaniu 100 zgłosek w minucie. Ośm pierwszoklasowych maszyn do pisania różnych systemów do dyspozycyi.

Prospekty na żądanie.

Praktyczne podręczniki o książkowości i wekslach w języku polskim i niemieckim własnego nakładu. Wysełka za zaliczką. **Rewizye i regulacye ksiąg handlowych i gospodarczych.**

Teofil Preiss Dyrektor szkoły handlowej. Rewizor ksiąg.

Zakład zał. 1893 r. **Św. Marcin 64 II p.** Telefon Nr. 1682.

Zgłoszenia i prospekty także ul. Nowa 7 w składzie. 7448

Grobla 19

są pomieszkania o 1, 2, 3 i 4 pok. z przynależ. zaraz lub późn. do wynajęcia. **B. Najgrakowski,** ul. Posadowskiego 14. 7325

Całkowite urządzenie

do składu rzeźnickiego jest zaraz do sprzedania. Gdzie? wskaże ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **7439.**

---

26 mórg

dobrej. żytniej ziemi z 2 domostw. i ogrodem zaraz tanio do nabycia. Położenie nadzwyczaj dobre i korzystne. Zgłoszenia piśmien. uprasza się do eksped. Wielkopol. pod nr. **7461.**

Fortuna

napój bez alkoholu

w butelkach 1/1 1/2 1/4 ltr. i luźno poleca

Stefan Świderski

Fabryka likierów i napoi bez alkoholu

Hurtownie [7378] Detalicznie

Ostrów-Ostrowo.

Seradelę, rzepik latowy, gorczycę, mak

biały i niebieski,

nasienie koniczyn i traw

kupuje

po najwyższych cenach

Telesfor Otmianowski,

handel nasion,

Poznań, ul. Wrocławska 15.

Atelier dentystyczne.

Praktykuję od r. 1888.

Wprawianie sztucznych zębów

Plomby

Zatruwanie nerwów i leczenie chorych zębów.

J. Czerwiński,

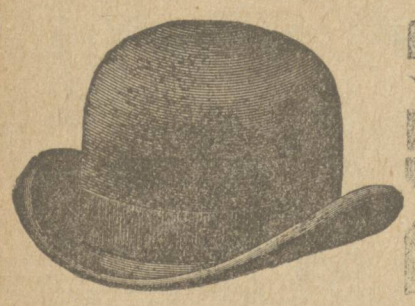
Poznań, św. Marcin 53.

6938 Dom ogrodowy I p.

Dożywotn. stanowisko

znajdzie dzielny pan przy sprzedaży rólnikom naszej wapiennej paszy, Cresolin etc (także odpowiednie na poboczną pracę. 6984

D. Harding & Co. Leipzig.

I skład
5 ul. Fryderykowska 5
vis á vis
pl. Sapieżyńskiego.

Bracia Wittkowski

II skład
1 plac Wilhelmowski 1
w hotelu rzymskim.

Prince of Wales

Dzisiaj rozpoczyna się nasza tegoroczna

wielka wyprzedaż gwiazdkowa

po jeszcze dotąd niebywałych, nadzwyczaj tanich cenach.

Szczególnie korzystna sposobność zakupu podarków gwiazdkowych.

Niektóre przykłady:

Kapelusze męzkie	sztywne z atłasową podszewką teraz	1.65 mk.
Kapelusze męzkie	sztywne wartość 3.00 M. teraz	1.95 mk.
Kapelusze męzkie	sztywne wartość 3.50 M. teraz	2.65 mk.
Kapelusze męzkie	męzkie, prawdziwy filc włosiany wartość 6.00 M. teraz	3.85 mk.
Kapelusze męzkie	miękkie fason sportowy wartość 3.00 M. teraz	95 fen.
Kapelusze męzkie	miękkie, czarne i kolorowe teraz 1.65 i	1.95 mk.
Kapelusze męzkie	miękkie, pluszowe imit. w wszystkich kolorach teraz	2.65 mk.
Chapeaux Claques	wartość 7.00 teraz	4.65 mk.
Kapelusze cylindrowe	fason kawalerski Ia gatunek teraz	8.90 mk.
Kalosze męzkie	wartość 4.00 teraz 2.95 i	2.45 mk.
Kalosze damskie	wartość 2.50 teraz	1.90 mk.
Kalosze męzkie	prawdziwie ruskie z △ trójkątem teraz para	4.85 mk.
Kalosze damskie	prawdziwie ruskie z △ trójkątem teraz para	3.20 mk.

Męzkie kalesony	zimowe normalne wartość 1,35 mk. teraz	95 fen.
Męzkie kalesony	normalne wartość 1,65 mk. teraz	1.20 mk.
Męzkie koszule	normalne wartość 2,00 mk. teraz	1.45 mk.
Męzkie skarpetki	nadzwyczaj mocne wartość 3 pary 1,20 M. t. 3 p.	65 fen.
Męzkie skarpetki	czysto wełniane wart. 3 p. 2,50 mk. ter. 3 p.	1.90 mk.
Męzkie skarpetki	czysta wełna wart. 3 pary 2,50 mk. ter. 3 p.	1.90 mk.
Męzkie rękawiczki	trykot jakoteż imit. jelonkowych teraz para 85 i	45 fen.
Męzkie rękawiczki	glansowane z podszewką teraz 1.90 mk. i	1.45 mk.
Krawatki dyplomatki	jedwabne 65, 45 i	25 fen.
Krawaty plastrony	regaty i do saunowiąz. 75, 45 i	35 fen.
Ochraniacze kołnierz.	teraz	25 fen.
Ochraniacze białe	85, 65 i	35 fen.
Męzkie chustki do nosa	gładkie białe i z kolor. brzeg. 1/2 tuz. 1,20 i	1.30 mk.

Męzkie koszule	wierzchnie kolorowe i białe wartość 4,00 mk. teraz	1.95 mk.
Męzkie koszule	wierzchnie białe pikowe i kolor. teraz	3.35 mk.
Kolorowe garnitury	półkoszulki i mankiety 1,45 mk. i	75 fen.
Półkoszulki białe	gładkie i z zakładkami 70, 50 i	35 fen.
Mankiety	gwarantowane poczwórne 1/2 tuzina	2.20 mk.
Kołnierzyki stojące	gwarantowane poczwórne 1/2 tuzina	1.60 mk.
Kołnierzyki stojące	wykładane teraz 1/2 tuzina	2.20 mk.
Męzkie parasole	»Gloria« z mech. przeciwietrz. i bez teraz sztuka	1.65 mk.
Męzkie parasole	prima półjedwabne wartość 5,00 mk. teraz	2.35 mk.
Męzkie parasole	nadzwyczaj cienkie z pochewką 2,35 mk. i	2.85 mk.
Laski spacerowe	85, 45 i	35 fen.
Szelki gumowe	nadzwyczaj mocne 1,35 mk, 85 i	45 fen.
Szelki jedwabne	teraz tylko	85 fen.

Portmonetki, guziki do mankiet

po bardzo tanich cenach.